

Ачыкъ ушакъ

Къабарты-Малкъарны Башчысы Юрий КОКОВ:

Къытайлыла бла бирге ишлеу арада байламлыкъла узакъ болжаллы боллукъларына ышандырады

Къабарты-Малкъарны Башчысы Юрий Кокос Россейни президенти Владимир Путинни бла Къытай Халкъ Республикасы председатели Си Цзиньпинни тубешиверине къатышанды. Къытайлы партнерла бла бирге ишлеуно, инвестицияла салынырча этюно, импортну алышдырууно программасын толтурууно юсюнден Юрий Александрович «Интерфакс-Юг» агентствого берген интервьюсунда хабарлагъанды.

Юрий Александрович, Къабарты-Малкъарны кепле Элбрусну хайырындан танылдыла. Лыжачыла Чететни сайлайдыла, къагъчыланы уа Бызынгыны бешинтик къагъла, дайверлени – Чирик кёлюо тереинги, сауукъларын кюнчюндирге сюйгенлени уа гара суула кеслерине тартадыла. Республиканы кеп туриология бла айтылган туризм эмада курорт бизнеси къалай айнаиды?

– Арт жылда Къабарты-Малкъарга, ол санда Минги тауну тиресине, келген туристлени саны ёсеп барады. Бытыр республиканы 420 минг адам жокълагъанды. Аланы сананы жукъ сайын 30-40 процент кошундыла. Ол а къуандырмакыймады. Биз туризм-рекреация системаны мындан ары да айната барыр муратыбыз. Ол алай тынч болмас да.

Бу бөлүмде биз Россейни правительствосу, Шимал Кавказны курортлары, Россей Федерацияны Шимал Кавказны ишлери жаны бла министерствосу бла да къаты байламлыкъла ишлейбиз. Иги жетишилмеге да жетгенбиз. 2015 жылны ахырында 3847 метр бийикликте канаткресло жолну ючюнчю кесегин ишлеп бергенбиз. Биогюнлюкде ол Европада бек бийикликте бирди. Ратракуда 4000 эмада 4500, 4800 метр бийикликте окъуня кеторлоген черчекле бардыла.

Къысхасы, адамла бизде келедиле. Трасала бла бир кесек къыйналганбыз. Биогюнлюкде ала 30 километрге жетедила. Ала кенгертилгенде, таппандырлгъандыла, биогюн тынгылы этилгенде. Биз бу ишлеу бла Шимал Кавказны курортлары АО бла корешилге эки-юч жыл болады. 2016-2017 лыжла сезона жагъны майдандан да хайырлангырға бергенбиз. Сайы паркны. Ол сабийлеге улуу сауагъды. Эки-юч жыллыкъла лыжлауда учарга юйрендиле. Аны төверге битилмиди. Алай майданладан биз кёбюрек къуаргъа да умт этебиз.

– Къошакъ юйле бла уа хал къалаиды?

– 2011-2018 жылда ич эмада тышандан келген, кетген бла байламлы туризмин

айнытууно федерал программасына кере иш къыстау барады. Юч-тёрт шендоюлю къошакъ юй комплекси бу программагъа къошаргъа белгилейбиз.

– Къабарты-Малкъарны тамашалыкъ табылгъаты, сезюсю, кесине бек тартады, алай бери келтирге сюйгенлени къоркъуусузлик не халда болгъаны тынгысыз этдире. Аны жалчытыр ючюн не этилди?

– Ол жаны бла да биз федерал структурла бла бирге Терроризмге къажау миллет комитетни башчылыгында ишлейбиз. Иги сында да жайышдыр-гъандыз. 2013 жылны эсеплерине кере, бизде террорчулыкъ жаны бла 160 чаклы аманлыкъ этилген эсе, арт юч жыл бла жарымны ичинде бирге юч салуу бла алай ишлени болдурмазгъа къолдан келгенди. Алай аманлыкъла бизде болмазла деп, биогюнлюкде бир къырал, бир регион да айталмазлыгы бармады. Ол себеден биз сакъ болгъанлай турабыз, жамаутаны да анга къошаргъа итинебиз.

Право нызамны сакъланула кереклиси ча ишлемейди, террорчулыкъну тылмайдыла деп терк-терк эшитирге тышеди. Алай башха жаны бла къараргъанда, иш право нызамны сакълануу органа къатышкан халда жерди эсе, терсини жаш тёлнюо юйретиле, юйорде, школда, сабий садда, университетде, жамауатда, властыда да ислерге керекди. Адам автоматны къолуна ала эсе, белине чакъдырыуу зат тагъа эсе, аны бла бир жары бардырча сюе эсе, бизни барыбызда да барды терсик. Ма ол затла болмазча алгъадан мадарла этерге керекди. Право нызамны сакълануу органа къошулган эселе уа – ол, медицина тилде айтханда, хирургияды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

М.Х. Тхакумашевни «Къабарты-Малкъар Республиканы аллында къыйыны ючюн» орден бла сауғалауно юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

Суратлау искусствону айныуна салган улуу къыйыны ючюн Тхакумашев Михаил Хамидовични «Къабарты-Малкъар Республиканы аллында къыйыны ючюн» орден бла сауғалауно юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2017 жыл 11 июль, №102-УТ

Михаил Хамидович Тхакумашев – СССР-ни Художниклерини союзуно члени, Къабарты-Малкъар АССР-ни Искусстволарыны саяулыкъчусу, Россейни сыйлы художниги.

М.Х.Тхакумашев республиканы (КъМР), Россейни юг жаныны, битеурессей, битеуросоюз, тыш къыраллы кереметлеге къатыша келгенди. Суратчыны ишлери республиканы, Россейни шахарларыны эмада алтынны Совет Союзну музейлеринде турардыла.

М.Х.Тхакумашев суратлау искусствону айнытууна салган къыйыны ючюн «Сыйлылыкны Белгиси» орден, тюрлю-тюрлю майдалла, КъМАССР-ни Баш Советини Президиумуну, КъМР-ни Правительствосуну Сыйлы грамоталары, КъМР-ни бла РФ-ни Художниклерини союзларыны, республиканы министрстволарыны бла ведомстволарыны дипломлары эмада сыйлы грамоталары бла сауғаланганды. 2000 жылда 12 сентябрьде М.Х.Тхакумашевге КъМР-ни Къырал сауғасы берилгенди.

Ю. КОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2014 жылда 20 ноябрьде чыгарылган 241-УТ номерли Указы бла къабыл керюлген къауумуна тюрленуле кийриуню юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде берген этеме:

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну зичи къауумуно юсюнден» 2014 жылда 20 ноябрьде чыгарылган 241-УТ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2017 жыл 7 июль, №100-УТ

номерли Указы бла къабыл керюлген къауумуна былай тюрленуле кийрирге: анга Безникова Ирина Сергеевнаны – Къабарты-Малкъар Республиканы Энергетика, тарифле эмада жашуу журтлауа надор этюу жаны бла къырал комитетини председатели – къошаргъа.

2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреде.

Ю. КОКОВ

Башламчылыкъ

Элбрусну төппесине чыгырды 250 адам къатышырыкъды

Августу ач конюлер Европаны бек бийик тауу Элбрусну чыгыу боллукъду. Анга орта эсеп бла 250 адам къатышырыгы белгилениди. Ол 1967 жылда Октябрь революцияны 50-жыллыгына аталып Минги туогуа бир жолга кеп адам чыгыр кюнден бери элли жыл толганы бла байламлы къуарылганды.

КъМР-ни Правительствосуну мезмулю жыйылынууда уа бу ишлени бардыры жаны бла къуаруу комитетни къабыл кергенди. Республиканы спорт министрини орунбасары Аналаны Аслананы айтырхана кере, 1967 жылда Элбрусну ючюнчыгыш төппесине темир коэф этилгенди. Аны ичинде уа таугъа баргъанлары барысыны башха республикаларында тиле халда асыралган эдиле. «Правительстволу бегим а ол ишлерге 50 жыл толынгъаны атап, халкъла аралы алынинда ктуар мурат бла жарашдырылганды», - дегенди ол.

Жыйылындан сора Аналаны Аслан бизге анытлапхана, 1967 жылда Элбрусну ючюнчыгыш

төппесине битеу да бирге 2500 адам берген эди. Аланы асламы профессионал алынистиче тоюлдою. «Предприятилагъа, организациялагъа жюриюл, сауукълары къаты адмаланы сайла, аланы хазырлагъан эдиле. Аладан сора алынистиче СССР-ни башха республикаларында адмалда да кирген эдиле ол къауумгъа. Ала биргерлене темир коэф этилгенди. Элбрусну ючюнчыгыш төппесине ерленуле уа аны ичинде атлары, тукълары жыйылган жетонланы колгайында», - дегенди ол.

Къабарты-Малкъарны Алынистиче жаны бла Федерацияны ахыргы шартларына кере, темир коэф этини жериндеди. Спорт министрствого уа ол кезиде Элбруска чыгырлагъанда, бу ишлеге къатышкан урунган коллективледен, предприятиладан тиле халда асыралган эдиле.

«Ол мезмуле уа Октябрь революцияны 100-жыллыгында таугъа чыгып, коэфню тошорюп, аны ичинде жетонланы иперине юлеширге деген оюу этилгенди да, биз аны топурабыз. Аладан сора уа анда келир төлөлеге айлануула, тилеке да бер эдиле да, аланы

да тошорюкюнде», - деп къошханды бизни ушакъ нёгерибиз. Аны улуну айтхана кере, бу ишни бардырууно юсюнден РФ-ни Къырал Думасыны депутаты Валерий Рашкин да тилек этгенди, ол кеси да белгли алынистиче. Таугъа 1-14 августда чыгаргъа белгилениди, биогюнлюкде анга хазырлануу мушула топураддыла, ишчи план къуардыла.

«Ол кон биз алып кыйла мындан алгъа ёрлеуге къатышканланы, аланы жуукъларын да чакълырырға белгилейбиз, ол санда делугат Валерий Рашкин да келликди. Къуаруу ишле Азада бардырылгъандыла. Темир коэф бузуп, бери чыгаргъа онг болмаса уа, жетонланы келтирилди. Бу жол а темирден башха материалдан этилген женил конструкцияны тауда къоьрға, аны ишлене жагъа чыгырға къатышканланы атлары-тукъларына жазылган жетонланы салгырға деген оюу сюзюленди, деп билдиргенди Аналаны Аслан.

Битеу жумушла къуарулуу бардырыларына, алынистиче кюркюсукулукъларына баш магъана берилди.

ТИКАЛАНЫ Фатима

Тапландыруу

Къошакъ мекамны мурдорун кетерирге тышгенди

Нальчикде Къулул улу атлы проспектин ахырында 20-чи номерли кеп фатарны юйюно аллында къошакъ мекам ишленип башланган эди кеп болмай. Аны бла алайда сатуу-алуу объектлени кенгертирге умт бар эди.

Алай арда белгли болгъаныча, аны бу юйюно инженер коммуникацияларына къошаргъа тошерик эди. Ол а анда жашагъанланы миллион саналады. Ала шахарны жер-жерли

администрациясына селешкенди. Анда аны сюзгенден сора къурулушну тохтатырға эмада ары дери этилген затланы да кетерип, юйюно алгъынныгъ халине келтирге оюу этилгенди.

Алай бла биогюнлюк ишле барды да тохтатылгъандыла, фундамента эмада болжал халда орнатылган буруу да кетерилгенди, деп билдиргенди муниципалитетни администрациясыны пресс-службасындан.

Бизни корр.

Къурулуш

Айттылгъаны – этилди

Эки ай мындан алда газетде жазган эдик Акъ-Сууда жагъны кепор ишленди деп. Аны къурулуш «Ог-Строй» ООО бардыра эди. Проарбалары Орубийланы Алим, мастерлери Глашланы Аккер айтханыларына кере, къурулуш эки ай барлыкъ эди. Андан бери ол заман эду.

Кюннюо халине да къарамды (жауула кеп жузгъандыла), иш тохтаусуз барганды. Ол себеден айттылган болжалга кепор орнатылганды эм хайырлангырға берилгенди. Энди адмалла, упу да аны юсю бла эркин жорюкюле.

ЛЕЙЛУН улу Х.

Эгертири

Жазылырға энтта онг барды

Хурметли жамауат!

Бир тюрлю сылтаула бла сиз 2017 жылны экинчи жарымына «Заманига» жазыламалы къалгъан эсегиз, халны тюзетирге къыйын тоюлдою.

Амал табын, почта сызаны къайсы бөлүмюнде да жазылынуу 28 июльгъа дери жарашдырсагъыз, аналтибизде чыкърган газетини биринчи августдан алып башларыкъсыз. Беш айгъа жазылынуу багъасы – 679 сом 25 къекиди.

Бизни индексбиз – 51532

Къабарты-Малкъарны Башчысы Юрий КОКОВ:

Къытайлыла бла бирге ишлеу арада байламлыкыла узакъ болжаллы боллукъларына ышандырады

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеги.

-Не десек да, инвестицияла жаны бла халыны игилленген инвестора мында ыраакълыкъ тохташына, бизнес кюю ала баргынына ийналганлары кюргюзеди. Аны иосюнден да айтсаргыз эди.

-Бытырны алып къарасакъ, бизде баш капиталга салынган инвестицияларны өлчөми 9,1 процентте өскенди. Быйыл а 11,5 процентни сакълабыз. 35 миллиард сом эди да, бусаятда 41,2 миллиард сом.

-Этанача- уялу проекти окуна къошмай айтама. Аны да толтуруубузга ийналма. Инвесторларбыз КъХР-ни къырал компаниялардыла. 2030 жылга белгиленген инвестицияларны өлчөми 12 миллиард доллардан аспады.

Ол проекти 2018-2019 жылда тамам этиллик биринчи кесегине салынырыкъ инвестицияларны өлчөми 60 миллиард доллардан аспады. Проект юге өлкөндө: биринчи - сууну чыгарыу, тазаду, экинчи - орунла жазырау, ючюнчю - старча жерле мажаруу - а тынч токойдо.

Россей Федерацияны бир ченач субьектинде куура муратыбыз барды. Темир жол транспорту, автомобиль жолганы, Тамань порту да хайырланаргызбыз.

Алайда да, сейир кластер кыуларды. Биз алгындан окуна Россейни президенти Владимир Путинден ырызакълыкъ да, себеплик да алгынбыз. Проект 2030 жылга тамам этиллик бир ченач субьектинде куура муратыбыз барды. Темир жол транспорту, автомобиль жолганы, Тамань порту да хайырланаргызбыз.

Быйыл 4 июльда Кремльде Россей Федерацияны президенти Владимир Путинни бла Къытай Халкъ Республиканы председатели Си Цзиньпинни ишчи тобешуулары болганды. Бийик даражалы обештирилген кезиуонде Россейни бла Къытайны арадагы келешектеги кыуурау, тазаду, экинчи - орунла жазырау, ючюнчю - старча жерле мажаруу - а тынч токойдо.

-Къабарты-Малкъар бла байламлы дагыда бир демениги проект - Тырына-узада тау-бийикселандыруу комбинатын жаныртуу Совет Союзуну заманында къоруулануу промышленностуну вольтфрам-молибден магыздан бла асламысында ол жалтыпты тургындан. Быгонюкюнде да анга суурам уллуу. Алай ол 2000 жылны башындан бери да ишлеми турганды.

-Кертти айтсары, ол андан алгъа тохтагъанды ишлеп, 90-чы жылдан окуна. Анда анди ишчи кыуура жерден башларгыз тошоуркиди: жангы производство, жангы шахта керекиле. Эскизге салаймы: Совет Союзда ачыкъ халда къазылган вольтфрам-молибден магыздан битеу өлчөми 60 проценти ма мында чыгарылганды. Алай жер жокъду. Шпеш-аппаратны тергилерине кере, бир жылга миллион тонна чыгарылыргыз ол барды.

Айхайд да, мен жаландан тинтилген усталканы колдерин айтама. Алыкъта тинтилмеген жерде да бардыла, тау вольтфрам бла молибден угъай. Алтын, башка багалы металла да болган. 2016 жылда Россейни президенти правительствода ачыкъ тинтиле бардырыргыз бюурганды да, шендо иш тирилгенди. Тырынауизуну жангыдан ангыс юсюне салырыкъ деп ийналма. Инвестициялардан да 20 миллиард сом салыргыз заявка берилгенди.

Дирометталлургия заводун юсюнден айтханда, бу аны илеу бла келешимге отенбиз. Ала аны шахтардан (Нальчик-ден) тышына чыгарардыла. Алай бек башы - къудуртег заран салмаган производство куурауду, халкъла аралы стандартлары сакълау бла. Республиканы халкыны оюмуз эсе алыргыз, айхайд да, специалтистни айтхаларында да къулакъ салыргыз керекди, арта да тынлыкты болура. Биз шендо кючюе турган предпритиягъа 2 миллиард сом чаклы керек боллукъду.

-Быгонюкюнде регионун айырыча онглари бармыдыла, полномочиялары жетишимиде?

-Хай, Аны кюй, кыралыбызда экономиканы айытыргыз битеу онгла кыуурагъанды деп, алай къарайма. Кырмаршан этсин ансы, хар ким да муратына жеталкыны.

-Федерал дотация бла уа хал къалайды?

-2013 жылда республикада берилген дотация 54,5 процентни туткан эсе, 2016 жылда ол 44,1 процент болганды. Кезиг кюргендиктен, ол уллу атламды. Алай а Къабарты-Малкъарны экономикасыны энчиликтери да бардыла. Сөз нени иосюнден барды. Эрте замандан бери да экономикабызны ючден бири кошоно ичиглеге кере кыуурагъанды. Алай, ким не айтса да, ол бөлөм тутучусу болганын билебиз. Аны алайлыкъ аналкыкъ ишлеу бла байламдыла. Кыралны ончулары анда торендринери босдан башламгагъандыла. Былтыр февральда тинтилген сора республиканы жеринде аллай предпритияла барысы да жабылган эдиле. Алай ары дери уа 2016 жылны бюджетинде акционерлен битеу фидаланна 47 проценти алынды деп белгиленгенди. Аны себеплик кере кыуурагъанды тошоенди, алай а социал борчларыбызны биз толтурганбыз эмда жыны битеу макроэкономика кююмдөлөни толтуруу бла бошагъанбыз. Правительствоу комиссияны онуу бла Къабарты-Малкъар ачканы ачыкъ халда, жандан керекти жумушлагъа эмда тохтадырылган жорукъладан таймак къорактар регионаны биринчи къауурау киргени ючюн 500 миллион сом бла сауыгъаланганды.

-Алкоголь производствода мындан ары уа боллукъду?

-Ачыкъ халда ишлерге, наложаны замандан эмда толусулай ишлеркиде. Биз алгыз себеплик этерибиз.

-Кредите уа?

-Биз багы да, къыйын да болган коммерциялы кредитленен бюджет кредитлеге кючюе керешибиз. Борчубузу тегеу жыны бла энчи программабыз окуна барды. Биринчи тегере керек болгъанбыз биз анылабыз. Аны себеплик инвестицияны, эл мюлк эмда промышленност производствонун андан ары айнытуу бек магыналыкъла санабыз.

Бизни сейирлик предпритияныбыз барды - «Терекалмы». Совет жыгында, шендо да анда налимс инструментле чыгарыладыла - бахчыла, бурлаа (апагъа сурам уллууду). Ол а импортну алышындиреу тоююмдо? Биз гитче эм орта бизнесе себеплик этми жангы бла да федерал программага киргенбизми да сагынмай болалмаймы. Ол а 980 миллион сом чаклы бирди. Заказларыбыз да бардыла. Бир-бир ишлеге кере, завод, аны продукциясына сурмакы 60 процентни толтурады. Аны худанан, 2020 жылда 95-98 процентте жетерибиз.

Май районда уа «Севкавентген-Д» предпритие барды. Анга «Шимал Кавказны» анылтынуу корпорациясы. АСУ-ну программамына кере инвестициядан 600-650 миллион сом салынганды. 2013 жылда 50 ренген аппарат чыгарылган эсе, бусаяттан - юч кере кеп. Завод рынокка неси танытханды, келишимле этеди.

-Эл мюлкде да саулай къыралда ёсуу болганды. Къабарты-Малкъарда уа?

-Бизде уа 105,7 процентте жетгенди. Арт юч жылда да 105-106 процент болуп келгени чегиртеге соеми. Жангы технология хайырлангандыла. Юч жыл мындан алгъа бизде терк жеткен терк бахчада 3 минг гектары алган эселе, 2014 жылда январьдан башлап 2016 жылга дери уа 4 минг гектардан аслам жерде ёсерди. Ол алгъа уллу атламды. Республика бююкюнде ол жаны бла алычланы санадыла. Аны да аныларанды. Кырал терк жеткен терк бахчада салыула, алгыз къараргыз субсидияла бөледи. Алтын бир гектаргыз 68 минг сом бөлөнген эсе, правительство ол өлчөмге жангыдан къараргызды, ол 232 минг сомга дери ёсенди.

Быгонюкюнде тахта кетелдене бла жемилденен 250 миллион банка консерва чыгарыбыз. Аланы 200 миллиондан асламы региондан тышына жибериледи. Продукция ёсдорген къыйынды, алай аны сакълаган, арта уа фаида тошерча сакъан а андан да къыйынды. Бююкюнде бизде бир жолгыз 172 минг тонна кетг жемил сакълынама мадарла этилгенди. 2020 жылгыз дери уа ол өлчөми 300 минг тоннагыз жетидир акъылыбыз барды.

-Кайсы регионлагыз жиберисиз?

-Асламысында кыралыбызны ара регионларды. Уралгыз, жуукъдагы субьектлеге, Москвагыз, Санкт-Петербуртта. Ала бизи терлеги рынокларыбыздыла.

-Фермерлеригиз а кел болу бармыдыла?

-Малчылык бла кючюе ишлеге сойгенле кендөле. Арт юч жылда фермерлени саны 1,5 кереге ёскенди. Бусаятда республикада 2200 эпил-фермер мюлк барды. Бу иш бла кючюе ишлеге сойгенле уа анта да кендөле. Сөз ючюн айтханда, эл мюлкде урунганлардыбыз жалаңда 2016 жылда кыралдан болушукъгыз 2,5 миллиард сом алгандыла. Ол а, сөзюсү, саулай да агропромышленност комплекси анытыргыз келлендирген шартды.

Къабарты-Малкъар Республикада «Къорккуууз шажар» аппарат-программалы комплексни техника бла жалчытыу, аланы синдириу эмда айнытуу жаны бла ведомствола аралы ишчи къауумгыз торлеуле кийиринуу юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосууну

БЕГИМИ №126-ПП

Къабарты-Малкъар Республиканы биликаны Правительствоосууну **бегими этеди:**

Къабарты-Малкъар Республикада «Къорккуууз шажар» аппарат-программалы комплексни техника керекле бла жалчытыу, аланы синдириу эмда айнытуу жаны бла Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосууну 2016 жылда 13 декабрьда чыгъарылган 220-ПП номерли бегими бла къабыл кюрген ведомствола аралы ишчи къауумгыз быллая торлеуле кийирге:

- 1) Ведомствола аралы ишчи къауумгыз ба адамланы къыштары:
- 2) ведомствола аралы ишчи къауумдан Э.А. Бачиваны, О.В. Белёканы, М.В. Шапошникову кетерге.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосууну Председатели МУСУКЛАНЫ А.

Шимал Кавказ кюн сайын

Жигит къарындашланы эсгергендиле

Дагыстаны Сергокала районду бовиек ёлторген къарындашла Нурбагдоловага жоралган эстери ишле бардырылганды. Алгыз «Вояны крылья» деген моторобег, арта административ арады митинг болганды.

Эскизге салаймык, къарындашланы бовиекле 2016 жылда 10 июльда Сергокала анден узакъ бормай ёлторгенди. Полиция лейтенанты Магомед Нурбагдодов бандитлени айтахан этеуе унамоганды. Елорно алында биргисине куулукъ этелген: «Иштинги бардырыкъ, къарындашларымы!» деген эди. Абдулршид а оны гитче къарындашны азал чегирдене малгунюлга неси отханды. Бондате экинси да ёлторгенди.

«112» болушукъгыз терк жетеркиди

Къарачай-Черкесде «112» системаны кийиринуу мадарлары этилгенди. Бусаятда автоматизацияланган ишчи жарланы жазырауу, операторланы юретиуу онглры союзеиледи. «Болушукъгыз терк жетер кючюе кыуураган службаланы бир номерге кючюуруу федерал программамына 2018 ресейни регионну къошханды, ол санда Къарачай-Черкес Республиканы да», деп билдиргенде КъХР-ни Башчысы бла Правительствоу суну эсе сунубысындан.

Жангы школланы кыуулушларына - 3,8 миллиард сом

Алгаракълада Россейни премьер-министри Дмитрий Медведев Шимал-Кавказ федерал округну субьектеринде битеуле билим берууно кавестосу ийлендиргенге эмда окуу жерлени кейбейге бюурганды. Андан сора РФ-ни Правительствоу резерв фондунан округда жангы школланы кыуулушларына 3,8 миллиард сом бөлгюре ону этилгенди. Бююкюнде 14,5 минг чаклы бир окуу жер кыууругыз 5 миллиард сом берилгенди.

Билим беруу бла байламлы битеу шартла - бир жерде

Владикавказны мэриясы билим беруу шарт охчанды. Аллай зат ары дери СКФО-да болганды. Шахар административияны пресс-службаларында айтхаларында кере, аны баш мураты - сакълыкты, ишан эмда школга дери билим беруу бла байламлы торлеу шарты да кыуурау жетиле болучуна этиуде. Энди Интернетти сакъан хар ким да ол порталны оюо бла ЕГЭ-ни бле ЕГЭ-ни кылай бергенди, олимпиада кыайскы школда бардырылганы, сабий сани иосюнден да билирге, окуу учрежденияга заявление да берирге боллукъду.

Ингуш тилде жер -Великобританияны радиосунда

Дарья Кулеш бла Тимур Давытов Distant Love («Узакъдагы сойкелик») деген жырлары бла а BBC Radio 2 - The Folk Show with Mark Radcliffe деген берууно бек иги чыгармаланы тизмисине тошоенди. Федерал радио ингуш тилде жырны саулай да Великобританияга биринчи жер эшитдиргенди. Дарья ол жетишимни Ингуштияны 25-жылгынына жоралганды. Ары дери танш болмаган тилде жарашдырылган жырны Дарья бир инирге билип, аны кесини хазыр айланма къошханды.

Къайыккъада эршиуу тегере айбуунырыкъды

Алгаракълада Чеченде Казей-Ан кубокта республиканы парусу регата биринчи жер бардырылганды. Бийик тау жерде аллай эршиулеге къытышгыз сергиз кыралдан, ол санда Жаны Зеландияда бла АШ-дан, спортла келгенди. Региону башчысы Рамзан Кадирову онуу бла анда хоргаланы ачха саугалары эн кереге кыбайтылгенди. Аланы бере, ол республиканы ончулары быллая эршиулеге кыуурагыз мындан ары да болуурукъларына шондырылганды.

Железноводскда - Лермонтовну музейи

М.Ю. Лермонтовну ахыр кюнерини экспонатлорны сакълыгы музей курорт шахар Железноводскда кыууурылганды. Битеросей поэти атын жорюгтен фондун башчысы Анатолий Парпара да анга себеплик этерге айтханды. Музейни Карпуну ююнде сакъга белгиленди. Поэт кесини ахыр кечесин ма анда ёлдоргенди.

Полициячыла къаууанын тохтатхандыла

Дагыстанда полиция шак адамга къозгъаган къууураны тохтатхандыла. Казбек районда акъылбалык болмагъанланы араларында туюш 25 июльда окуна болган эди. Аланы таматола шоайтыргыз кючюенди. Алай а 7 июльда жаш адамла дагыда тобеширге сойгенди. Хасавюрт жангыдан 50 автомобиль Казбек районга тебергенди, алай постада аланы полициячыла тохтапты, арыу айтып, артка бургандыла.

Информациятаны материалларына кере **ТЕКУЛЛАНЫ Хауа** хазырылганды.

Семинар

-«Билим беруу хар кимге да» эм «Эль-брусскан переговорная площадка» халкыла аралы сетевой проектин чеклеринде Тырынауизун Отарлары Керим аты биринчи номерли лицейинде семинар озганды.

-«Ачыкъ ушакъ», «Совет» автор программа Андрей Алфоров бла» деген кентешге Эльбрус эм Чегем районланы, Нальчик шахарны окуу учреждениеларыны, жмауат советтерини келечилери къатышхандыла.

Жайылуну ача, сагынылган районну билим беруу управлениасыны башчысы Моллаланы Сюлемен залдагыгыны къошкыла бла таншдырылганды. Ол билим берилде кырал жмауат управлениага себеплик этген «Доверие. Партнёрство.

Келгенлени алларында сөлеше, А.Алфоров быллая тематика босдан сайланмаганын чертенди. Аталана, осуилукъ этген эм башка советлени кечириуулары бла байламлыкъларыны, келишюклерини проблемасы билим беруу управленианы, окуу учреждениеланы специалтистерни алларында право жаны бла терен тинтирча воросланы чыгарганын анылапханды.

Алай бла уа билим беруге социальны партнёрстволаны бююкюнюг излемлеге келишген торлоперини синдириуге чакыргъанын белгилегенди. Авторпрограмма къырал жмауат управлениага айнууу жоллары, окутууда жангычы.

Темирланы Анатолий.

Чыкыган проблемалагыз правону юсю бла къарарча

Право» деген коммерциялы болмаган махемени директорду. Андан сора да, Москвада эксперт-консультатив эм атлана советни келечисиди.

Тобешууде Москваны Билим беруу управлениасында эм учреждениеларында жашаууа кийирилген башламлыкъларны юсерилгенди да айттыларды. Ол дагыда кес жазыл чыгаргыз методика литератураны, «Управление совет. Бююк. Тамбла. Бирси кюн» деген федерал журналны, «Совет» проектин презентацияларын кюргюзгенди.

Андан сора да, эксперт сетевой байламлыкъларны чеклеринде кыралыбызны ара шахарында «Образование без границ» деген ат бла китаны басмалагъанды. Аны авторлары уа «Энци сабий» ресурс араны башчысы Моллаланы Зарета бла инновациялы майданы директору Мухамед Лиховду.

Бу изданинда импу-практика тинтиле эм сауилукълары бла байламлы бирсилден башкархакъ эски суръган кичиле бла инклюзив иш къалай барганыны иосюнден материалла бардыла.

Ачыкъ ушаккы кезиуонде экспертте аслам соруу берилгенди. Ол алгызга жууулапганыны бла бирге окутууда жангы ызыла право жаны бла къабартыны анылапханды. Анга тынгылапганды барысын да Москвада аны медиа проект-программаларына къатыштыргыз чакыргъанды.

Нальчикде 34-чю номерли прогимназияны директору Галина Ивановна бла огарында сагынылган управленианы таматасы Моллаланы Сюлемен партнёрствону директору терк келгени эм аллай къыймалы жумушун бардырганы ючюн ыспас этгенди. Мындан арысында да байламлыккыны жюрюктюрге муратарды болганын айтхандыла. Ол да, къонокъбайла хар затны бийик даражада къуурагъанларына, аланы осыман аламан билирге, кючюе ишлеге сойгенлерине ырызакълыкъ билдиргенди.

Темирланы Анатолий.

Энергетика

Жауунла чырмагагъандыла

Алгаракълада республиканы тибресионде жыл жауунла жууу ачыкъ катондан Черек бла Бак сан суула да артыгыла бла толу болуп келип турганды. Бир игиси, алада ишлеген ГЭС-леде (Баксан, Ашуггер, Зарагиз эмда Къашхатау), «РусГидро» компаниядан билдиргенлерине кере, бир торлю чырмаулукъ болмаганды.

Специалистте айтхаларына кере, Къашхатауда ГЭС-те бу кюндө бир секундта 135 кубометр суу калган кезиуде да болгъанды. Ол а белгиленген мадарындан төртден бирине артыкъ болды. Алай станцияла андан бир ненча кереге кеп сууну да чындары алай кыуурагъанды.

Станциялада орналган оборудование ышангыны ийдири, мекимла халдадыла. Специалтистерибиз хар конюк борчларын тынгыла тамамлайдыла, быллая болулмагыз да хазырыла. Алай бла черкеде суу кепюрогнеликте, бизде иш бир торлю чырмау болмай барды», - дегенди бөлөмюно башчысы Игорь Кладьюк.

Быллая къорккулукъ кезиуде хазырыла ишле бөлөмде жаз башында окуна толусундыра этпеген эдиле. Алай дагыда болулмагъа тийиш комиссия, жер-жерли власть органа эмда МЧС бла, бир-бир кес-кулукъ болгъанлай турдыла.

Темирланы Анатолий.

ЖАНГЫРТЫУ

Аттракционлада - уллу тюрлениуле

Бу кюнде Нальчик шахарны аттракционларында тынгылы жангыртыу ишле бардырылды. Сабийлеге деп узак 1956 жылда кыргызалган солуу объекте не мадар этилгини юсонден аны таматасы Залимхан Фоканов ийтханыны юсонден шахар администрацияны пресс-службасында билдиреди.

Шендюге дери биз аркалы комплексни орнатыл бошганбыз. Аны хайрындан сабийле заманларын заукулу этюдюрочка кыргызалган оюна бир жерде болушкыдула - деп башлаганды халапын оюну. Жууук кезиуледе тюрлю-тюрлю тешчоклери, дорбунчуклары, кепорчоклери, тоннельлери, арканылары болган сабий майданчык да ишлениркиди. Гитче кыонакчыларыбыз жыгылып, абериерины ачытмак ючюна аны топ жанына жумушак резинадан

«Арго» деген кызылачуаны юсонден а энчи айтырга тийишлиди. Аны юсонде 24 шитинги барды. Ала орнатылган платформа, аз-аздан чайкала кетип, тегерек-бар бурулуп башлайды. Анда олтурганга, алага кыарганга да ол, сөзсөз, бек сейриди кёрнорюкюди. Арсы мингенге жыгылама деп абырмыксыла - анда кюркюусуздукну жалынхан юч кылати система хайырланылды. Дагында тамалтага деп энчи кыргызалган аттракционлага сабийле жиберилли тюрлюдоле.

Сагынылган ишени эм белгиле кесеге уа тегерекге-башка кыарачу чарны жангыртыу болушкыду. Шендю аны бийиклиги 26 метр эсе, жангысы адамла-ны андан эки кереге бийикге - 50 метрге кетюрлюкюди. Аны кесин да бир жанын шахар таба буруп, юсон чыркакыла бла жарытхалны турлукубуз. Аны хайырындан бу ариулукуну ара ормаладан окуяна кёрюрге болушкыду.

Саулуларында камчиликлери болган сабийлеге солуп онч бериге да ала смен берушкыду. Шахарчыкыла ала сюонлеге-рича алай бир заманын ичинде хаксыз ойнап турурга болушкыду. Оюна ючюн тейлеуде да бардыла тюрлениуле. Энди мында карточкала хайырланылдыла. Адамла былай карточканы парны тиресинде кассада сатып аладыла. Анда болган ахча уа аны турникетни юсонде салганда тешиледи. Бир кюнню ичинде хайырланылып бошалмаган карточка бла башка кюн да келирге болушкыду.

Саулай алып айтханда, битеу тире тюрлендирилликти. Ол кеси да бир жангдан - кел, башка жангдан а Шогендуков аты проект таба аз-маз кенертилликди. Алайларында да жангы тротур плитка салыннырды. Аны бла бирге аллея узунуна эсен тереклени жарытып, жомакчыда, алай болум кыаргага сюебиз.

Парк кеси да эки тегел белинорюкюди: тамалтага эмда гитчеленген. Кел таба эншиге барган тамгалда кыарачулуга майданчык кыралыкыды. Шендю эки кепюрден а гитче «Таур» этерге умут барды. Бу проектни Социде аттракционланы паркны жасаган дизайнер тамамларыкыды.

Кетерилген эски оборудованины санында эки-юч аттракцион барды, ол санда «Сорпиз» деген да. Кыалгалларында уа тынгылы реконструкция ишле бардырганыбыз. Аны хайырындан багыланы кетюрмеге онч табылганды. Жангы

аттракционла токну кепюрек кюйдюрленге, кеслеринде да асламырак адам ишлегени себелли анысз да болушкы тюрлю эди. Алай бла хайырланууда кыалган оборудованины бари да толу-сунай жангыртылганды. Ишлени Крас-Гюдардан энчи фирманы специалистери бардыргандыла.

Багыланы юсонден айтханда, дагында былай шартка эс бурурга сюеме: алгыда мында сатыу-алуу этген 48 точка бар эди, шендю уа жаланда бешик кыалгандыла: мороженое, татты мамук эмда татты суула сатхална. Кеслеринде да багыла учуураук бекендыла.

Аттракционланы тиересин кесибизни «Кылаурулар» биз кече-кюн да сакла-ганлай турдыла. Тегерекге-башка видеокамерала бла кыаралып турлукуду. Биреу абериисин тас этсе, ала бла кыарат, аны терк табарга болушкыду. Кюркюлу болум чыктыса уа, вневидеострою охрана бери терк окуяна жетеркиди. Алай бла бери келгенге не жаны бла да жангит, ити болур ючюн биз кылдан келгени аямай корешебиз.

УЛЫШАЛЛАНЫ Мурат.

Чарш

Женгил аякылы атла, уста жокейле, сыйлы сауугала

Озган быйк кюн Нальчик-ни ипподромунда Черек эмда Элбрус районланы сауугалары ючюн чарш бардырылганды. Ол башланыры алында анга кыарарга келгенлени Шимал-Кавказ федерал округда бла Юг федерал округда «Россеини ипподромла» эчык акционер общест-веню баш директору Хачим Шогенов, Элбрус району ад-министрациясыны башчысы Залиханланы Къаншаубий эмда Черек району адми-нистрациясыны башчысыны орунбасары Улбашланы Са-хадан да алгышлагандыла.

Чаршиде уа ОК-ни кубогун энчи иели В.Х.Секрекову ат заводуну Ифтихар ажжи алганды. «Элбрус курорт-лары» акционер общест-веню сауугасы Маритха жетгенди. «Элбрус» канат эча «Чегет» канат-кресло жоланы сауугалары ючюн тёрт эм андан да кел жанг анда болганылары араларында эршиуле Шорм Ата барысын да озганды. 1400-метрик чаршиде эки-жылдык атланы араларында Грейтос Найт айрмалы болганды. Ол Тирънузуз ша-харны сауугасын алганды.

Малкяр литератураны мурдо-рун салган Мечиланы Къа-чирни хурметине бардырыл-ган хурмете беш экижылдык атла кыатышхандыла.

Мында, бир кишини да алына жиермей, хорламга Пандора жетишгенди. Ол «Нальчикский» халыуа заводуну атды. Совет Со-юзну Жигитлери кыарындаша Кубати бла Кабары Кардановланы хурметерине токташдырылган саууга уа Голден Стритге жет-генди. Ол энчи иели Владимир Секрекову атды.

Совет Союзу Жигити Уммайла-ны Мухажирни хурметине төрели саууга ючюн чаршиде төртжыл-дык атла чыктыгандыла. Ала 1600-метрик жолу чалгандыла. Мында хорламга «Малжинский» ат заводун мор бети Волчароуу жетишгенди.

Черек району администрация-сыны башчысы сауугасы ючюн да чаршиге жети саллары абадан болганы ата кыатышхандыла. Алары араларында айырмалыга

ХОЛАЛАНЫ Марзият. Суратны автор алганды.

Жетишим

Эзденланы Мурат – Россейни чемпионатыны кюмюш призёру

Бу солуу кюнде Вла-димир шахарда «Лидер» спорт мекмада 24 жыллары толмаган спортчуланы араларында ауур атлетикандан Россейни чемпионаты бар-дырылганды. Анга кыарал-ны кчючю 300-ге жууук жаш атлети кыатышханды, ичлеринде спортну устасына кандидаттан гитче разряды болган жок эди.

Анда бизни жерлешибиз Эзденланы Мурат, 105 кило-граммга дери ауурлук кыау-мунда эрише, дөвөборюде 356 килограммны кетюргенди: тартып - 166 килограммы, торлоп да 190 килограммын алганды. Бу сюеги бла Мурат кюмюш майдад кытханды. Аны тренер Мурад Шаов юй-ретеди.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Прокуратура

Жалган ахчаланы сатхандыла

Къабарты-Малкъярны про-куратуру орунбасары Артур Махов республиканы 1992, 1985 эм 1987 жылда тууган бир кызуум адам Рубин Ара Бан-каны жаны банк биртерин асырганылары, сатар мурат бла биргерлене жорюктенери ючюн ачылган уголовный

ишини (РФ-ни Уголовный кодек-сини 186-чи статьясыны 1-чи кесиге) кыабил керегинди. Следствие токташдырганы-ча, тууган адам амальдык эт-генде ючюн килуде болган бирерулен эмда аттары токташ-дырылмаган башка адамла бла бирге алганды да келиши.

Адам эм закон

Алиментлени төлемегени ючюн - жууапха

Черек району полициячылары алиментлени төлемегени ючюн федерал илзуде болган жемталчаны тухтандыла. 35-жыллык эр киши РФ-ни Уголовный кодексини 157-чи ста-тьясыны 1-чи кесегине бузушкык этгени ючюн терсленеди (сабийлерин неда бир жерде да иш-лемеге атагы бла анын кенчидирге ахча төлемегени ючюн). Былай амальдык этгени эркинлиги бир жылга дери сыйырлырга болушкыду.

2016 жылда июль айда Москва-да жалган 6-мингсомолукала сатып алгандыла: битеу да бирге 50 купура. Алары Ставро-польде бла Къабарты-Мал-къярда сатхандыла.

Кыйлалчылык этерге

кюршөгени ючюн терсленеди

РФ-ни Следствие комитетни КъМР-де следствие управленийсы кыулукчулары Нальчик шахарда УМВД-ни миграция жаны бла белемоню таматасына эмда аны орунбасарына уголовный иш ачхандыла. Ала РФ-ни Уголовный кодексини 285-чи статьясыны 1-чи кесегине бузушкык этгенлерине ишеклик барды. Баш-хача айтханда, кеслерини кыулукчуларын эм полномочиалары хайырлангып, жаматуны эм кыарланы закон бла сакланган сейирлерине бузушкык этгенди.

Уголовный иш Бахсань район сюдюню кыарууна берилгенди.

Коршөгени ючюн терсленеди

РФ-ни Следствие комитетни КъМР-де следствие управленийсы кыулукчулары Нальчик шахарда УМВД-ни миграция жаны бла белемоню таматасына эмда аны орунбасарына уголовный иш ачхандыла. Ала РФ-ни Уголовный кодексини 285-чи статьясыны 1-чи кесегине бузушкык этгенлерине ишеклик барды. Баш-хача айтханда, кеслерини кыулукчуларын эм полномочиалары хайырлангып, жаматуны эм кыарланы закон бла сакланган сейирлерине бузушкык этгенди.

Аяк машинасына - арткакыла бла бир шулу ханс

Полициячы уа тинтуле бардырылган кезиуде кыулукчулардан эркин этилгенди. КъМР-де иш ишле мигранты Игорь Ромашкин битеу шартланы тинттеди, законланы келчиринде оюна чыгарырга буорганды.

Полицияны «Проходненский» муниципалитетле аралы белемоню кыулукчулары 28-жыллык прохладаныны тинтгенде, аны аяк машинасында кырдыгы бла арткакыла тапхандыла. Экспертне ачыклаганыларыча, ол марихуана наркотикди. Аны ауурлугу 200,5 граммга жетеди.

Тутулган анылтанханыча, ол ууну кечи ичере-ге сатып алганды. Бу шартла бла байламлы уголовный иш ачылганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

ЮЙРЕНИУЛЕ

Мадарланы тинтгенди, жангылычлагы энчи эс бургандыла

КъМР-ни УФСИН-инде кыулук этгенлени араларында тюртегичю колонияда жериуде алынгананы эркин этти жууагы бла энчи юйрениуле бардырылгандыла. Алага КъМР-де МВД-ны ведомство-лу учреждениеларыны бла органларны келчирери да кыатышхандыла - битеу да 300-ден артык адам.

Ол тийери башы жабылгыгыны хайырындан анга юю, жауун деп кыармай, гитчеле заманларын заукулу этюдюрочко-вие. Андан сора да, жангы паровозчык да сатып алыктыбыз. Былай парканы кыайсыларында да болган «минджет» деген карусель да ишлеп башларыкыды.

Аттракционланы тиересин кесибизни «Кылаурулар» биз кече-кюн да сакла-ганлай турдыла. Тегерекге-башка видеокамерала бла кыаралып турлукуду. Биреу абериисин тас этсе, ала бла кыарат, аны терк табарга болушкыду. Кюркюлу болум чыктыса уа, вневидеострою охрана бери терк окуяна жетеркиди. Алай бла бери келгенге не жаны бла да жангит, ити болур ючюн биз кылдан келгени аямай корешебиз.

Тактикалы юйрениуени кезиуенде 1-чи номерли тюртегичю колонияда турган экулеуен эртелинде 7 саят-ат 30 минутада медицина-санитар бөлүмге келип турган-лай, кылаурудук этген киши инспекторга бла медсе-страга чабуулулук этгенди деп дежурный частьта видео бла тегерекге-башка кыарат турган оператордан билди-

риу келеди. Олсагат энчи состав ангысы юсуне этиледи, оператив шаб кыуралады. Анга КъМР-де УФСИН-инде чалыгы Мухамед Маржохов башчылык этеди. Ол учре-жденида амальчыкыла тыйы турган адамланы эркин этер ючюн, энчи операцияны бардырырга эркинлик бе-реди.

Мадина ЗАБАРОВА, УФСИН-ни пресс-службасыны башчысы.

Юйрениуени ахырында энчи составны эмда башчы-лык этген кыаууму мадар-ларына багы бичилгенди. Жангылычлагы энчи эс бу-рулганды, алары мындан ары кыайтармазга керекликси эсертегилени.

УЧРЕДИТЕЛЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Ж.Ж.

РЕДАКЦИЈА:
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары), ЖАНГУРАЛАНЫ Накабат (баш редактору орунбасары), ТОКЫЛАНЫ Борис (жууапсы секретары), МОКЪАЛАНЫ Зузура (белемоню редактору), ТИКАЛАНЫ Фатима (белемоню редактору).

ТЕЛЕФОНЛА: 42-63-01. Баш редактору орунбасары - 42-38-21, 40-04-82. Жууапсы секретары - 42-66-85. Секретары - 40-93-62, Корреспонд - 42-63-52.

РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Политика эм право - 42-24-02, 42-67-68. Экономика - 42-66-73. Култура - 42-66-76. Социал ишле - 42-58-82, 40-59-18. Журналист, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучууна бла байланышкыла жорюктю эм жалмакы - 42-37-94. Эчи корреспондент - 42-68-72, Тилмачыла - 40-28-97. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыатык жорюктюмбиз. Кюч жамалгага рецензия этилмейши эм ала артка кыатырмайдыла.

Газетте басылган материалда айтылган оймла редакцияны оюму бла келешекте болушкыду. Ала айтылган хар зат ючюн.

Россей Федерациясы Басманы юсунди законун тийишликчи материалды авторлары кесерди жууушкыды.

Редакция авторлардан 400 гитче тизгенди (машина бла жазылган 5-6 бет) келино алмайды.

Газет Басманы эм асымагы информацияны эркинликерни кюрюлуу жаны бла Къабарты-Малкяр регион инспекцияда 2016 жылда 19 акабарга регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетти басмагы КъМР-ни Басма эмда асымагы коммуникацияла жаны бла кыарат комитетини компьютер службага хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басылганганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекет, 33

Газеттин ислерине тапдыруу ючюн КъМР-ни почта сызыны федеральный Управленийга жуушкыду. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетлени Россияча сатыу ючюн КъМР-ни «Искандар» акционер обществосу жуушкыду. Телефон: 42-49-34

Номерге графике кере 19 00 саяткыла кюл салынганды. 20 00 саяткыла кюл салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНЛА: Текуданы Хауа (журналист редактору); Кетерчиланы Зульфия - жууапсы секретары орунбасары; Зезуланы Лида - (1, 2-чи бетте); Сейкяланы Валентина - (3, 4-чи бетте) - корректор.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 876. Багысы 10 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ПЕДАТАНЫ АДРЕСИ:
360000, Нальчик шахар, Леонтия аты проспекет, 5.
электрон почта: elbor_50@mail.ru